

Protokoll 4/2024

fört vid Rådet till skydd för Stockholms skönhets
sammanträde måndagen den 8 april 2024 kl. 13:30-15:40,
Kansliet, Hantverkargatan 3H

Övriga närvarande	Inga Varg Ordförande Leif Bolter Elisabet Jermsten Desirée Johansson Anders Johnson Måns Lönnroth Monica Muro de Santa Cruz Helena Nilsson Lannegren Catharina Nolin Laila Reppen John Stenborg Knut Weibull Fredrik Jöngren Handläggare Monica Hector Protokollförare Henrik Nerlund Sekreterare Ida Thomasson Föredragande §9 Per Hansson Föredragande §15 Malin Myrin Adjungerad
Justerare	Monica Muro de Santa Cruz
Datum för justering	
Paragraf	§§1-15
Protokollförare	Monica Hector

§ 1 **Val av justerare samt dagordning**

Beslut

Valdes ledamot Monica Muro de Santa Cruz att tillsammans med ordförande justera protokollet. Beslöts uppta ärenden i ordningen: 1-7, 10-11, 8-9, 13-15, 12.

§ 2 **Nästa sammanträdesdag**

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådet sammanträder den 6 maj 2024, kl. 13.30.

§ 3 **Nästa delegationssammanträde**

Beslut

Erinrades att Skönhetsrådets delegerade sammanträder 22 april 2024 kl. 13.30.

§ 4 **Protokoll fört vid sammanträde 2024.03.04**

Beslut

Anmäldes att protokoll fört vid rådets ordinarie sammanträde 2024.03.04 justerats i vederbörlig ordning.

§ 5 **Protokoll fört vid sammanträde 2024.03.18**

Beslut

Anmäldes att protokoll fört vid rådets delegationssammanträde 2024.03.18 justerats i vederbörlig ordning.

Erinrades att Laila Reppen deltog under sammanträdet, vilket inte noterats i protokollet.

§ 6

Rådet: Protokollsutdrag från kommunfullmäktiges sammanträde 2024-03-11 §13. Valärende: valdes Laila Reppen, Vetenskapsakademiens miljövårdskommitté till ledamot i Skönhetsrådet

SR 2024/64

Beslut

Erinrades att Laila Reppen av kommunfullmäktige valts till ledamot i Skönhetsrådet.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/64-1.2 Valärende 2024-03-11
- SR 2024/64-1.3 §13 den 11 mars 2024, Kommunfullmäktige Valärenden i kommunfullmäktige 2024.pdf

§ 7

Rådet: Val av delegationsgrupp för ny ledamot

Beslut

Valdes ledmot Laila Reppen till kulturdelegerade samt plan- och bygglovsdelegerade.

§ 8

Anmälningar för kännedom

Anmälda handlingar

- (Signerad) Kantaten 1, 2 och 13, planärende på granskning, 2022-14601
- (Signerad) Rumsfilen 4, planärende på granskning, 2020-13680
- Åsö gymnasium
- Sothönan 3 m.fl., meddelande om antagande av förslag till detaljplan för i stadsdelen Aspudden Dp 2016-09481
- Angående seriösa problem på Strandvägskajen: riv svartbyggena och bekämpa förfall
- Arkitektoniska brott, svar med e-post
- Akalla 4:1 del av, underrättelse om antagande av detaljplan, 2015-09816
- Ludvigsberg 3, (Münchenbryggeriet), viktig information för er som remissinstans
- Rosimunda 12, Stockholm bör växaSvar med e-post
- Kyrksjöbacken 46 (Bromma Kyrka), meddelande om självrättelse, 2022-03755-54
- Odde 1 m.fl., underrättelse om antagande, 2015-09817

- Bråskande medieförfrågan - Henrik Nerlund - the Guardian
- Kulturvärden i Stora Sköndal ett minne blott när detaljplanen klubbas igenom, svar med e-post
- Meddelande om revidering av plankarta och planbeskrivning inför antagande
- Meddelande om revidering av plankarta och planbeskrivning inför antagande av förslag till detaljplan för Årstafältet etapp 4a, Östberga
- (Signerad) Blodnävan 14 m.fl., planärende på samråd, 2023-10309

§ 9

Vevstaken 29, förslag till detaljplan, 2021-16800

SR 2024/62

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran avseende det konkurrerande intresset mellan parkeringsgaragets utbredning och en grön och gestaltad gård.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Syftet med föreliggande förslag till detaljplan är att möjliggöra för bostäder och verksamheter på fastigheten och öka stadsmässigheten i bebyggelsen längs Malmköpingsvägen i Örby. Planförslaget möjliggör cirka 24 nya bostäder i flerbostadshus inom fastigheten. Längs Malmköpingsvägen föreslås ett lamellhus i fyra våningar som byggs samman med en lägre, vinkelställd byggnadsvolym i tre våningar. En gård med gemensamhetsytor och planteringar planeras mellan den föreslagna byggnaden och Västermovägen. Under byggnaden och delar av gården föreslås en garageanläggning med elva p-platser. Planförslaget innebär att befintlig byggnad inom Vevstaken 29 rivs i sin helhet till förmån för den nya bostadsbebyggelsen. Den nya bebyggelsen utförs i en liknande skala och våningsantal som närliggande flerbostadshus längs Malmköpingsvägen.

Rådet ansåg att skalan på lamellhuset mot Malmköpingsvägen är väl avvägd i förhållande till angränsande bebyggelse och bidrar till stadsmiljön på ett positivt sätt. Däremot ansåg rådet att den föreslagna gårdsytan har fått stå tillbaka dels för vinkelhuset, som upptar en stor yta och som med sin volym inkräktar på de intilliggande villorna, och dels begränsas kvalitativt av garageanläggningens utbredning. Det finns en konflikt mellan garagets utbredning och möjligheterna att ha en grön och gestaltad

gård. Garagets utbredning under gården måste därför i så stor utsträckning som möjligt begränsas. Rådet ansåg att parkeringsfrågan behöver utredas ytterligare i granskningskedet. Kan en lösning hittas i närområdet eller kan en än större del av garaget placeras under husen med syftet att skapa en grönskande gård som i minsta mån vilar på garagets bjälklag.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/62-12 Samrådsbrev
- SR 2024/62-3 Planbeskrivning samråd
- SR 2024/62-2 Plankarta samråd
- SR 2024/62-5 Antikvarisk konsekvensanalys
- SR 2024/62-6 Bilparkering PM
- SR 2024/62-7 Kulturmiljöutredning

§ 10

Rådet: Avregistrering av dataskyddsombud

SR 2024/73

Beslut

Anmäldes att Skönhetsrådet hos Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) avregistrerat instansens dataskyddsombud med hänvisning till att rådet administrativt ligger under Stockholms stads stadsledningskontor och därmed inte behöver ha ett eget dataskyddsombud.

Lades ärendet till handlingarna.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/73-1 Rådet: Avregistrering av dataskyddsombud

§ 11

Rådet: principdiskussion om arbetsformer och inriktning för de kommande åren

Återupptogs för behandling ärende hanterat vid delegationssammanträde 2024.03.18 (§2) angående Rådet: principdiskussion om arbetsformer och inriktning för de kommande åren.

SR 2024/57

Beslut

Uppdrogs åt sekreteraren att komplettera underlaget i enlighet med vad som framkommit under diskussionen.

Lades ärendet till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Presenterade sekreteraren ett underlag för fortsatt diskussion.

Framfördes synpunkter på att underlaget borde kompletteras med ytterligare värden som är intressanta att diskutera ur t.ex. barnperspektiv, biologisk mångfald, vatte- och parklandskap.

§ 12

Motion av Dennis Wedin (M) om utveckling av Kungsträdgården. Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/239

Genom remiss hade Trafikroteln, rotel VIII, begärt Skönhetsrådets yttrande över Motion av Dennis Wedin (M) om utveckling av Kungsträdgården. Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/239.

SR 2024/60

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet anse motionen besvarad i enlighet nedanstående.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Motionen behandlar Kungsträdgården och uttrycker att en nödvändig upprustning bör samordnas med framtiden för fastigheten Sju sekel i parkens norra ände. Motionären framhåller att parken bör bli en bättre central mötesplats med fler bänkar och blomsterarrangemang samt upprustad scen och damm. Den nyligen tomställda restaurangbyggnaden önskar motionären riva och ersätta med en byggnad på annan plats i parken.

Skönhetsrådet välkomnade en diskussion om Kungsträdgårdens framtid. Parken är ett av Stockholms viktigaste offentliga rum och utgör en av få öppna platser i City med potentiellt mycket stora vistelsevärden. Kungsträdgården är både folklig och tillåtande samtligt som det är en historisk parkanläggning med spår från olika epokers syn på hur platsen nyttjats. I vår tid har stora delar av parken hårdgjorts och fyllts med ett innehåll som har mycket övrigt att önska. Skräpiga containrar, krimskrams och plastgräs är några av de företeelser som tillåtit ta ett större utrymme i parken.

Rådet ansåg att en upprustning av parken är välbehövlig och att den bör utgå ifrån antikvariska grunder och ett kombinerat kulturstadsmiljöperspektiv. De olika sekvenser som parkrummet är uppdelat i är en viktig del av dess historia och bör ses som en tillgång för att samtidigt skapa intensiva och lugna rum. Tidigare utredningar har bl.a. föreslagit att platsen runt Karl XIII:s staty kan användas mer generellt för större evenemang och konstisbana samtidigt som de södra delarna får en intimare, grönare karaktär utan störande kommersiella inslag. Scenen bör utvecklas, eventuellt flyttas, för att minska dess visuella intrång i miljön då den inte används.

Rådet önskade särskilt kommentera fastigheten Sju sekel. Restaurangfastigheten skapades 1982 när den gällande detaljplanen för parken fastställdes. Syftet var då att fastigheten skulle generera intäkter till parkens folkliga kulturella innehåll. Tomträten gavs till Handelskammaren som mellan åren 1953 och 2015 ansvarade för driften av parkens innehåll. När Handelskammaren lämnade parken valde den att sälja tomträten till elektronikföretaget Apple som sedan sålt den vidare. Försäljningen av tomträten har frikopplat Sju sekel från parken och skapat en malplacerad kommersiell lokal i stockholmarnas vardagsrum. Motionärens önskan om att riva byggnaden och flytta fastigheten till en annan plats i parken löser inte detta problem, det kan rent av förvärra det.

Skönhetsrådet motsatte sig inte en rivning av dagens Sju sekel, men ansåg att en sådan måste föregås av en genomgripande analys av hela parken där en sakkunnig referensgrupp kan medverka till att

Kungsträdgården som omhändertaget rum återfår sin ställning som offentlig miljö där folklighet och originalitet balanseras. En sådan genomgripande analys behöver omfatta hela stadspartiet från Strömgatan till Hamngatan och parkens möte med den omgivande staden.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/60-1.1 Motion om om utveckling av Kungsträdgården

§ 13**Sekreteraren informerar****Sammanfattning av ärendet**

Informerade sekreteraren om att studenter från Konstvetenskapliga institutionen som en del i deras utbildning kommer till Skönhetsrådets kansli onsdag 10 april. Sekreteraren kommer att informera om rådets uppdrag och diskutera kulturmiljöfrågor med studenterna.

Senare samma dag ska sekreteraren inleda ett seminarium på arkitektkontoret Tengbom om förtätning med anledning av en ny rapport om den täta stadens värden. Vid seminariet medverkar representanter från såväl Länsstyrelsen och Trafikverket som från fastighetsaktörer och arkitektkontor.

Sekreteraren informerade om ett möte med författare och redaktör från bokförlaget Max Ström 11 april avseende ett bokprojekt där rådets klippsamling varit en av utgångspunkterna för det ämne som boken ska behandla.

Onsdag 17 april håller sekreteraren föredrag om skyddsrum och civilförsvarsplanering i Stockholm från 1930-talet och fram till kalla krigets dagar på Byggnadsföreningen.

§ 14 Övriga frågor

Sammanfattning av ärendet

Lyfte ledamot C Nolin frågan om vad som händer i ärendet som rör planförslaget för Hovings malmgård. Erinrades att rådet behandlade samrådet för Hovings malmgård i januari samt att ärendet återkommer i granskningsskedet. Sekreteraren framhöll att rådet genom sina yttranden i frågan framfört sina synpunkter på exploateringsplanerna. Noterades att ärendet troligen kommer att överklagas till högsta instans med hänvisning till att byggnaden är särskilt värdefull och torde ha ett förstärkt skydd mot förvanskning.

§ 15 Eremiten 2 m.fl., förslag till detaljplan, 2022-04701

Genom remiss hade stadsbyggnadskontoret begärt Skönhetsrådets yttrande över Eremiten 2 m.fl., förslag till detaljplan, 2022-04701. Per Hansson, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.
SR 2024/63

Beslut

Beslöt Skönhetsrådet tillstyrka förslag till detaljplan med erinran om vidare bearbetning av bostadshusens gårdsmiljö och byggnadernas gestaltning. Rådet hade ingen erinran vad gällde ändrade planbestämmelser för fastigheten Kilaberg 1 men ville i sammanhanget framhålla att skolgården är för liten i förhållande till det planerade antalet skolelever.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag för Eremiten 2 m.fl. vid Kilabergsvägen i Midsommarkransen i syfte att möjliggöra bostadsbyggande, lokaler och handel mot gata. Fastigheten Kilaberg 1 får bestämmelser som medger skolverksamhet samt centrumverksamheter såsom vårdcentral och kontor men även hotell, vandrarhem och konferensanläggning. Befintligt garage i källarvåning samt en bilverkstad föreslås vara kvar.

På fastigheten Eremiten 2 ligger idag en drivmedelsstation som med föreliggande planförslag kan rivras och ersättas av bostäder. Vid utformningen av det nya bostadskvarteret har inspiration hämtats från Aspuddens jugendbebyggelse längs Hägerstensvägen, både vad

gäller skala och uttryck. Med det nya kvarteret förlängs stadsstrukturen utmed Hägerstensvägen och stadsdelarna Aspudden och Midsommarkransen byggs samman till en tydlig stadsmässig helhet.

På intilliggande fastighet, Kilaberg 1, används den befintliga byggnaden som skola. Skolverksamheten föreslås vara kvar men planen möjliggör även för en utveckling av byggnaden genom att bestämmelserna i den föreslagna planen medger handel och lokaler i bottenvåningen samt bestämmelser som gör att befintligt garage och bilverkstad kan vara kvar. För att säkerställa en flexibel användning av byggnaden över tid tillförs även bestämmelser som möjliggör centrumverksamheter och konferensanläggning. Skolgården är idag hårdgjord. Planförslaget möjliggör för mer grönska och skugga på skolgården genom att föreslå att en del av naturmarken i nordväst, där skolan har sina läktare idag, planläggs för skolgård.

Skönhetsrådet ställde sig positivt till att tillföra bostäder samt att den befintliga byggnaden inom Kilaberg 1 bevaras och får nya användningsbestämmelser. Den nya bostadsbebyggelsen kan endast uppföras om den befintliga drivmedelsstationen rivs. Rådet bedömde att detta är möjligt men ansåg att beslutsunderlagen saknar seriös och korrekt bedömning av stationens värde. Stadsmuseet har gulklassat fastigheten, d.v.s. bebyggelsen har positiv betydelse för stadsbilden och/eller av ett visst kulturhistoriskt värde. Att då i underlagen beskriva det som att drivmedelsstationen inte bedöms ha några kulturhistoriska värden är därmed inte korrekt. Underlagen bör på ett ansvarsfullt sätt beskriva vad man har och vad man mister så att det går att fatta ett välgrundat beslut. I det här fallet bedömde rådet att värdet av nya bostäder och de stadsmässiga kvaliteter ett nytt kvarter kan tillföra är högre än värdet av en bevarad drivmedelsstation.

Det nya bostadskvarter har, ansåg rådet, en höjdskala som faller väl in i den befintliga miljön. Fasadgestaltningen utgår från en analys av intilliggande bebyggelse och bryts upp i cirka 20 meter breda indelningar där varje del utformas med små variationer i fönsterplaceringar, puts- och fönsterkulörer m.m., vilket rådet bedömde vara en intressant utgångspunkt för fortsatt utveckling. Enligt rådet kan ett markerat hörn fungera men både hörntornet och fasaderna i övrigt behöver bearbetas för ett mer självständigt uttryck. Bearbetningen bör även syfta till att minska ytan på de slutna fasadpartierna i bottenvåningen till förmån för en mer generös fönstersättning, vilket också skulle påverka stadsmiljön positivt. Rådet önskade att bostadsgården med underliggande bjälklag utvecklas till en planterbar och grön gårdsmiljö för de boende.

Den befintliga byggnaden på Kilaberg 1 har goda arkitektoniska kvaliteter och att byggnaden bevaras såg rådet som mycket positivt. Planförslaget och de för fastigheten föreslagna planbestämmelserna möjliggör olika typer av verksamheter vilket säkerställer en flexibel användning, vilket rådet fann framsynt och ur hållbarhetsperspektiv bra. I första hand kommer byggnaden att fortsatt fungera för skolverksamhet vilket enligt rådet dock är att permanenta en dålig lösning, i synnerhet med tanke på att utemiljön är underdimensionerad. Enligt rådets uppfattning bör antalet elever därför minskas rejält från de planerad 720 eftersom friytan/elev endast blir 5,8 kvm. Den lilla utvidgning av gårdsytan som planförslaget innebär räcker således inte och gårdsmiljön är dessutom till allra största delen hårdgjord.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/63-19 Samrådsbrev
- SR 2024/63-17 Planbeskrivning samråd
- SR 2024/63-13 Antikvariskt utlåtande
- SR 2024/63-14 Underlag barnkonsekvensanalys med bilaga
- SR 2024/63-16 Solstudier
- SR 2024/63-18 Plankarta samråd
- SR 2024/63-3 Åtgärder för att stärka lövskogens värden
- SR 2024/63-4 Dagvattenutredning
- SR 2024/63-6 Dagsljusutredning
- SR 2024/63-12 Parkerings PM

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Monica Christina,Hector	2024-04-11
Monica Raquel,Muro De Santa Cruz	2024-04-11
Inga Margareta,Varg	2024-04-11
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2024-04-11